

Stór ónøgd millum foreldur

Foreldur, sum fáa børn síni inn á stovn í Tórshavnar komm- unu í summar, hava fingið boð. Tey, ið fáa dagrøktarpláss til síni børn, umframt tey sum einki pláss fáa, hava enn ikki fingið boð. Og hetta hevur elvt til stóra ónøgd

DAGSTOVNAR
Turid Kjelbro

Sløk 200 pláss í vøgg- stovu, barnagarði og dag- røkt í Tórshavnar komm- unu eru júst lutað út, for- eldur hava akkurát fingið bræv um barn teirra er mill- um tey hepnu og onnur biða - framvegis. Gleðin er stór nógv staðni, og ónøgdin líka so stór hjá teimum framvegis nógvu, ið ikki eru sloppin upp í part. Tele- fonin gløðir, eisini í býráðs- umsitingini. Orsøkin til, at nógv foreldur í hesum døg- um kenna seg við sviðusøð er partvís, at ein partur av brævbjálvunum frá umsit- ingini í býráðnum ikki er komin foreldrunum í hendi.

- Hetta er í grundini ein misskiljing og tí er ónøgdin óneyðug. Brøvini við dag- røktarplássunum eru ikki farin enn, tey verða send í vikuni og har eru 90 dag- røktarpláss. Hesi, sum fáa eitt dagrøktarpláss halda, at einki pláss er til teirra og tað er sjálvsagt óheppið, sigur Gunnleyg Durhuus, trivnaðarstjóri í Tórshavnar býráð, sum harmast um mistakið.

Nýggj reglugerð og nýggjar upptøkureglur vórðu gjørd fyri tveimum árum síðani júst við tí fyri eyga at hava eina rættvísa skipan. Men funnist verður enn at skipanini, sum eftir øllum at døma framvegis ikki er so gjøgnumskygd, tí ilt er eitt nú at finna út av, hví eitt barn, sum er føtt í januar, hevur lættari at

Í hesum døgum fara sløk 200 børn av stóra biðilistanum hjá Tórshavnar kommunu. Gleðin er stór nógv staðni, og ónøgdin líka so stór hjá teimum framvegis nógvu, ið ikki eru sloppin upp í part.

sleppa inn á stovn, hóast tað stendur aftalagari enn eitt annað á listanum, sum er føtt fyrr. Heldur ikki Heðin Mortensen, formað- ur í mentamálanevnd bý- ráðsins, sum nú hevur dag- stovnar og barnaansing sum málsoeki, er heilt nøgd- ur við skipanina.

- Skipanin er eftir øllum at døma ikki nóg góð, og vit fara beinanvegin at kanna, hvussu vit kunnu gera hana betri. Reglugerð- in er greið, men okkurt er spinnandi galið, tá ið forel- dur ikki kenna seg trygg inn á dagstovn. Børnini standa framvegis á listan- um, men onnur við ongum tilboði verða tikin framum. Gunnleyg Durhuus, triv- naðarstjóri í Tórshavnar bý-

ráð, vísur aftur, at soleiðis er.

- Trupulleikin er, at so vøggustovupláss eru. Tá ið øll vøggustovuplássini eru brúkt, fara børn í dagrøkt- ina, og so leingi børnini eru undir trý ár er einki pláss í vøggustovuni. Men tá ið tey koma í barnagarðsaldur, sleppa tey í barnagarð, sig- ur Gunnleyg Durhuus.

Tá ið arbeitt var við at gera nýggja reglugerð og upptøkureglur var Heðin Mortensen tann einasti bý- ráðspolitikarin, sum var ímóti økislistunum. Og tað er hann framvegis.

- Vit eiga at hava ein høv- uðslista, har øll børnini verða skrivað á. Økislist- arnir gera alt so trupult, tí øll børn fáa tvey ymisk

nummur, hóast bara gingið verður eftir tí eina. Hetta er órættvíst ímóti nógvum børnum og nógv kenna seg illa viðfarin. So leingi vit ikki megna at nøkta tørvin á stovnsplássum, er rættari at hava ein høvuðslista. Tí fær eitt barn á Argjum eitt pláss í Hoyvík í boði, hava foreldrini møguleika at lata vera við at taka av, men framvegis standa á listan- um. Og velur tú at biða eftir einum plássi í nærum- hvørvinum, er tað títt egna val, sigur Heðin Morten- sen.

Gunnleyg Durhuus vísir eisini á, at nú verður ikki tikið so neyvt eftir, nær børnini eru fødd á árinum.

- Vit taka børn yvir alt ár- ið fyri at hava eina aldurs- spjading á stovnunum.

Biðilistin var 28. mars 402 børn. Nú stóra útski- ft- ingin á árinum fer fram, fáa 200 børn vøggustovu-, barnagarðs- og dagrøktar- pláss. Biðilistin er tiskil 202 børn í løtuni.

Nú er eisini illgruni um, at herviliga ILA fiskasjúkan, er komið í alibrúki hjá Funningsfirði.

Tað var mánadagin, at tey fingi illgruna um, at ILA var komið í alibrúki hjá Funningslaks í Funnings- firði.

Tað gekk striltið at fáa fatur á nøkrum, sum kundi siga nakað um málið. Men Ole Jürgens, djóralækni á Fiskasjúkutænastuni á Norðskála, leggur dent á, at enn kann onki sigast við vissu, antin talan er um ILA ella ikki í Funnings- firði, ella ikki.

Men av tí at illgruni hevur tikið seg upp, eru

Nú er illgruni um, at herviliga fiskasjúkan, ILA, eisini er komin í alibrúkið í Funningsfirði. Endaligt svar fæst um nakrar dagar

Savnsmynd: Oyndarfjørður

Royndir eru sendar til Noregs og væntndi fæst eitt fyribils svar í morgin

LAKSASJÚKA
Áki Bertholdsen

Nú er eisini illgruni um, at herviliga ILA fiskasjúkan, er komið í alibrúki hjá Funningsfirði.

Tað gekk striltið at fáa fatur á nøkrum, sum kundi siga nakað um málið. Men Ole Jürgens, djóralækni á Fiskasjúkutænastuni á Norðskála, leggur dent á, at enn kann onki sigast við vissu, antin talan er um ILA ella ikki í Funnings- firði, ella ikki.

Men av tí at illgruni hevur tikið seg upp, eru

royndir tiknar av alifiski hjá Funningslaks, og tær eru sendar til Noregs til kanningar á eini starvs- stovu í Oslo.

Verður úrslitið, at talan er um ILA, verða helst somu tiltøk sett í verk, sum tað vóru í Oyndafirði, tá ið ILA varð staðfest har fyri nakað síðani.

Tvs, at økið verður byrgt av, sjúkur fiskur verður dripin og fyribeindur. Síð- ani skal økið liggja í friði í eina tíð, áðrenn aling kann takast upp aftur.

Sterkur illgruni

Á miðdegi í gjár segði fiskadjóralæknin, Peter Østergaard, sum arbeiðir hjá landsdjóralækanum, í einum tíðindaskrivi, at skúkuveyðkennini, sum fiskurin hevði, gevur teimum ein sterkan illgruna um, at talan er um ILA.

- Vit funnu fisk við bleikum táknnum, vætu í búkholuni og bløðingum í búkholuni.

Hann sigur, at tey vænt- aðu eitt fyribils svar frá rannsóknarstovuni í Noregi í morgin.

Men fyri at minka um smittuvandan, er gjørt at at royna at binda um heilan fingur, og tí eru tiltøk longu sett í verk ímóti alibrúk- inum Funningslaks.

Tað ber m.a. í sær, at tað er bannað at flyta livandi ella deyðan fisk av alibrúk- inum, uttan skriftligt loyvi frá Landsdjóralækanum.

Annars kannar lands- djóralæknin eisini møgu- leikar fyri at skipa okkurt, ella nøkur, av slátuvirkin- um, sum eru, til eitt neyð- sláturhús, so at fiskur kann verða furdur hagar at verða dripin, uttan at smittuvandi stendst av.

Fyribyrging av stórum týdningi

Er talan veruliga um ILA-sjúkuna, sum er farið at gera um seg í Oyndafirði, er tað ikki lætt at siga, hvaðani sjúkan er komin.

- Tað kunnu vit bert hava okkara gitingar um, sigur hann.

Men tað er ein sann- roynd, at ILA smittar ógvuliga illa. Og tað er vert at leggja til merkis, at Funningsfjørður ligg- ur næstur Oyndafirði, har ILA varð staðfest herfyri.

Samstundis kann vís- ast á, at Oyndafjørður er grannafjørður við Fuglafjørð, har ILA varð staðfest á fyrsta sinni.

Verður endaliga úr- slitið, at tað er ILA, sum er komið í alibrúki í Funningsfirði, er tað sostatt í trimum granna- firðum, at sjúkan er staðfest.

Peter Østergaard, djóralækni, sigur, at sjálvsagt er fryktandi fyri, at smittan eisini er farin hinvegin, so at Gøta er næsta plássi, sum stendur fyri tørni.

Men hann sigur, at vónandi eru vit um ikki so langtíð komin har til, at vit kunnu taka blóðroyndir av fiski í alibrúkum, sum kunnuv erða smittað.

Fyribyrging av stórum týdningi

ILA-sjúkan varð fyrstu ferð staðfest í Bremnes í Horðalandi í Noregi í 1984. Síðani er hon staðfest í Skotlandi, í Kanada, í Kili og nú eis- ini í Føroyum.

ES hevur sett ILA á listan yvir álvarsamar sjúkur og kann tí sýta fyri at innflyta laks úr økjum, har ILA gongur.

Í eini bók um fiska- sjúkur, stendur, at skal ILA forðast í at smitta, er tað av allarstørsta týdningi at seta heilsu- frøðiligar reglar í verk.

Sjúkur fiskur má verða burturbeindur so skjótt sum gjørligt og tað er sera týdningar- mikið, at avlopsvatn frá slátuvirkjum og laksa- virkjum, verður sótt- reinsað og at slógvið verður burturbeint for- svarliga. Samstundis er tað umráðandi at smolt verður keypt frá so fáum smoltalarum sum gjør- ligt, tí tess fleiri ið verða brúktir, tess størri er smittuvandin.

Samstundis er tað neyðugt at deyður fiskur verður tikin minst eina- ferð um dagin í summar- hálvárinum.

Peter Østergaard sig- ur, at eitt, tað mest týdn- ingarmikla er, at tað ikki eru fleiri ættarlið av fiski á sama plássi.

Og Hann heldur, at tað er neyðugt, at føroyingar ganga tann vegin, at hvørja ferð, fiskur verð- ur tikin í einum øki, skal økið fáa frið í ein mán- aða, áðrenn fiskur verður settur í tað aftur.

- Trupulleikin er, at tað er plásstrot í Føroy- um. Men hava vit bara eitt ættarlið á hvørjum plássi, ber til at hava fleiri fiskar í hvørjum brúki. Tað skuldi upp- viga tapið av, at eitt økið verður lagt stilt í ein mánaða.

- Men í løtuni kosta sjúkurnar rættiliga nógvan pening, so eg ivist í, um talan hevði verið um nakran miss samanumtikið, sigur hann.

Í Funningsfirði eru fleiri ættarlið av fiski, summur fiskur er bara 100 gramm, annar er 4-6 kilo. Spurningurin er, hvussu farið verður fram, tí skal tann smái fiskurin sleppa at veksa seg stóran, gongur long tíð, áðrenn økið verður lagt stilt aftur.

Tilsamans eru um 1,2 milliónir fiskar í Funn- ingsfirði.

Foreldrafelagið áttalar Tórshavnar býráð

Eisini tey, sum einki stovnspláss fáa, eiga at verða kunnað skrivliga um, hví tey ikki hava fingið stovnspláss á hesum sinni

DAGSTOVNAR
Turid Kjelbro

Felagið hjá foreldrum at smábørnum í Havn, sum á

sinni varð stovnað fyri áh- aldandi at gera vart við stóra tørvin á stovnspláss- um í kommununi, mótmæl- ir nú vantandi kunningini frá Tórshavnar býráð í sam- bandi við lutingina av stovnsplássum.

- Friggjadagin frættist, at Tórshavnar kommunu hevði sent út brøv um kom- andi stovnsplássini. Tórs- havnar kommuna hevur valt bert at boða teimum frá, sum hava fingið pláss.

Tey sum ikki fáa stovns- pláss á hesum sinni, fáa einki at vita frá kommun- uni. Orsakað av hesi mann- agongd eru nógv, sum um hesa tíðina á hvørjum ári gerast meira órkymlað, enn neyðugt er, sigur Foreldra- felagið í skrivi.

Foreldrafelagið mótmæl- ir vantandi kunningini og vantandi innlitid, sum Tórshavnar býráð gevur sínum viðskiftarfólki, bæði tá ið tað snýr seg um árligu

brøvini um stovnspláss og viðvíkjandi biðilistanum. Foreldrafelagið heldur, at Tórshavnar kommuna eigur at broyta verandi manna- gongd og skapa størri opin- leika í hesum máli.

- Í sambandi við árligu fráboðaninar um stovns- pláss eiga eisini tey, sum einki stovnspláss fáa, at verða kunnað skrivliga. Hesi eiga at kunnnast um, hví tey ikki hava fingið stovnspláss á hesum sinni,

og hvat nummar tey so eru á biðilistanum. Og hesir upplýsingar eiga ikki bert at vera tøkir eina ferð um árið. Ein skipan eigur at verða gjørd, so at til ber hjá øllum, til eina og hvørja tíð, at fáa innlit í biðilistan, bæði fyri at siggja, hvat nummar á biðilistanum ein er, og fyri at fáa innlit í lut- ingina av stovnsplássum í økinum.

Foreldrafelagið ger at enda vart við, at felagið í